

или на 13-16% сорт неустойчивой группы ВНИИР 8847 – соответственно на 1 и 1,1 т/га или на 37 и 48%.

Заслуживает особого внимания применение комбинированного режима орошения, при котором всходы риса получают с помощью дождевальной установки с последующим постоянным затоплением риса. При таком режиме орошения устойчивые сорта формируют урожай зерна и семян порядка 3,9 и 3,4 т/га, а на каждый затраченный Дж, как показал энергетический анализ получают 1,7 и 2 Дж.

УДК 631.53:633.18

РЕАКЦИЯ СКОРОСПЕЛЫХ СОРТОВ РИСА НА ПОЗДНИЕ СРОКИ ПОСЕВА *

**А.Н. СТОРОЖЕНКО – Кубанский Государственный
Аграрный Университет, Россия**

При возделывании риса часто возникает ситуация, когда хозяйство на части площади не успевают закончить посев средне-спелых сортов риса в оптимальные сроки. Высевать их после 25-30 мая, это заведомо снижать урожай и его качество. В таких случаях целесообразно использовать скороспелые сорта, созданные во ВНИИ риса: Спринт, Первоцвет, Лоцман, Изумруд, Сапфир.

В специальном лизимитрическом опыте в 1996-1997 гг изучалась реакция этих сортов на поздние сроки посева. Стандартом использовался сорт Кубань-3. Посев проводился с 29 мая по 21 июня с интервалом 7-8 суток. В течении вегетации проводились необходимые наблюдения и учеты. В фазе полной спелости растения убирались с корнями. Биометрический анализ проводился по 10 показателям. Цифровой материал подвергался статистической обработке.

Полученные данные позволяют утверждать, что изученные скороспелые сорта дают урожай зерна при посеве до 20 июня.

Однако сортовая реакция была различной. В более поздние сроки посева биометрические показатели сортов Кубань-3, Изумруд и Лоцман устойчиво снижались, наблюдалось угнетение растений. В тоже время масса зерна с метелки сорта Первоцвет практически не изменилась, а у сорта Спринт даже повышалась. Поэтому в случаях, когда необходимо сеять рис в поздние сроки (1-2

* Примечание: руководитель – доктор с.-х. наук Зеленский Г.Л.

декада юня) рекомендується використовувати сорти Первоцвет и Спринт.

УДК 631.87:633.18

ПІДБІР СУПУТНИХ КУЛЬТУР ЯК СИДЕРАЛЬНИХ ДОБРИВ В РИСОВІЙ СІВОЗМІНІ

В.А. БЕЗТРАВНИЙ, З.С. ВОРОНОК – Дослідна станція
рису УААН, м.Скадовськ

Збільшення врожаю сільськогосподарських культур, зокрема рису, тісно пов'язане з проблемою підтримки та підвищення родючості ґрунту. Одним із напрямків в цьому плані є використання зелених добрив (сидератів). В рисовій сівозміні реальною можливістю поповнити ґрунт органічними речовинами є посів проміжних культур на сидерат в меліоративному полі. По даним багатьох досліджених установ, при цьому ґрунт збагачується навіть в тому випадку, коли відчужується більша частина надземної маси.

Успіх зеленого добрива багато залежить від підбору сидератів. Рослини повинні мати короткий вегетаційний період, швидко та енергійно накопичувати зелену масу, мати глибоко розвинуту кореневу систему, яка б засвоювала поживні речовини, недоступні основній культурі сівозміни, та збагачувала б ними орний шар ґрунту, швидко перетлівати та вмішувати велику кількість азотних речовин.

Враховуючи умови, Дослідної станції рису в 1997-1996 роках в польових умовах були висіяні озиме жито, ярий ріпак, гірчиця біла з метою вивчення їх в якості сидеральних добрив та попередників під рис.

В ході спостережень та досліджень виявлено, що в біоценозі хрестоцвітних культур, навіть при максимальному загущенні складаються кращі умови для максимального проростання бур'янів (160-310 плоскух на 1 м²), ніж в посівах озимого жита, де нижній ярус затінений і найбільш шкідливі бур'яни рисових посівів практично не проростають. Бур'яни, й в посіві хрестоцвітних сильно пригнічені, маса їх при максимальному розвитку не перевищує 10-15% від маси основної культури і вони легко знищуються при заробці сидерату в ґрунт. Вміст поживних речовин в зеленій масі ріпаку та гірчиці значно вищий, ніж в житі.

Розпочата робота, має важливе значення для сільськогосподарського виробництва, буде продовжена. Вивчатиметься дія та післядії сидератів, найбільш ефективні способи заробки їх в ґрунт та інші питання.